

Halina Ćwirko

Dr nauk medycznych Halina Ćwirko, związana z ochroną zdrowia pracujących, także w kontekście ergonomii pracy. Jest m.in. członkiem i założycielem Polskiego Towarzystwa Ergonomicznego, a obecnie jego honorowym prezesem. Stworzyła własną metodę oceny stanowisk pracy. Ma bogaty dorobek publikacyjny.

Nagroda Głównego Inspektora Pracy

W jakim miejscu jest dziś ochrona zdrowia pracujących, którą Pani zawodowo zajmowała się przeszło pół wieku?

Obecnie dużo się na ten temat mówi, a zbyt mało robi. Jako lekarz zakładowy, nie tylko przyglądałam się, w jaki sposób ludzie pracują, ale także uzupełniałam wiedzę o techniczne zagadnienia. To było konieczne, by przekonać decydentów do wprowadzania zmian. Wspólnie z technikami poprawialiśmy bezpieczeństwo pracy przy obrabiarzach, tokarkach i innych urządzeniach. Bardzo przydała się wiele lat temu tzw. lista dortmundzka, będąca pierwowzorem dzisiejszej listy kontrolnej.

Czy przemysłowa, zakładowa służba zdrowia to przeżytek? Tak niektórzy uważają.

Są w błędzie! Służba medycyny pracy, bez względu na nazwę, jest niezbędna. Dziś przecież są wcale nie mniejsze zagrożenia, niż kilkadziesiąt lat wcześniej. Dotyczą różnych miejsc pracy, także w urzędach czy w biurach, choć tam są innego typu zagrożenia. Medycyna pracy jest wręcz niezbędna dla prawidłowego rozwoju wytwórczości produkcyjnej. Jeżeli człowiek będzie pracował w nieodpowiedniej pozycji, tempie czy w złym oświetleniu, zapyleniu, bez odpowiedniego oprzyrządowania, to efektem jego pracy będzie po prostu bubel.

Zdarza się, że pracodawcy dostarczając ten problem, finansują pracownikom dodatkową opiekę lekarską.

Za to należałoby ich chwalić. Myślę jednak, że o wiele ważniejsza jest opie-

ka lekarza medycyny pracy, który byłby najbliższym miejscem pracy pracownika. Tylko wtedy miałby szansę poznać stanowisko pracy, dostrzec różne zagrożenia, a więc i właściwie przeciwdziałać im. Ważne byłoby, żeby lekarz kwalifikujący pracownika na dane stanowisko pracy, miał czas obejrzeć je i dokonać właściwej oceny. Teraz się tego nie robi, dlatego nie może dziwić liczba schorzeń związanych z pracą, chorób zawodowych czy wypadków przy pracy.

Była Pani prekursorką badań ergonomii korekcyjnej i koncepcyjnej w przemyśle maszynowym. Na czym one polegały?

Pierwsze, jak sama nazwa wskazuje, polegały na korygowaniu nieprawidłowości. W praktyce wyglądało to tak, że przyglądałam się pracującym przy danej maszynie i sposób pracy konfrontowałam z ich schorzeniami. Okazywało się, że np. skrzywienie kręgosłupa wiązało się z wykonywanymi ruchami czy obciążeniem przy maszynie. Ergonomia koncepcyjna polegała natomiast na opracowywaniu takich rozwiązań technologicznych lub konstrukcyjnych w fazie projektowania, które pozwoliłyby zapobiec różnego rodzaju schorzeniom.

Bardzo bogata jest lista Pani dokonań zawodowych. Które szczególnie Pani sobie ceni?

Najbardziej cieszę się z tego, że we wszelkich działaniach zawsze najważniejszy był dla mnie człowiek. Zarówno ten pracujący przy maszynach, jak i ten zagrożony śmiercią podczas epidemii ospy, w zwalczaniu której brałam udział jako lekarz zakaźnik, ochotnik.